

mai mult, cu citi nu toate spectacolele bucureștene antologabile au fost antologate. De asemenea, există în țară spectacole cu piese românești contemporane care ar fi putut ocupa un loc pe așful manifestării clujene. Organizatorii ar putea subintitula „festivalul itinerant de teatru”, „O posibilă antologie a spectacolelor cu piese românești contemporane”. S-ar elimina multe confuzii prin această corectare, printre care și aceea că cele mai bune spectacole cu piese românești iau ființă, de regulă, doar la București.

b. „Festivalul itinerant de teatru” a fost, la actuala ediție, doar parțial itinerant. Nu toate spectacolele prezentate la Cluj-Napoca au fost prezentate și în celelalte localități prevăzute în itinerar. Sigur, timpul nu a îngăduit nici organizatorilor și nici teatrelor participante să planifice reprezentații la Alba Iulia, Zalău și Bistrița, după modelul programului de la Cluj-Napoca. Viitoarea ediție ar trebui să prevadă din vreme un program echitabil și pentru publicul din Zalău, Bistrița și Alba Iulia. Cu atât mai mult cu cât aceste localități nu au teatre profesioniste, și, după cum a rezultat din discuțiile purtate cu spectatorii localnici, nu sînt cuprinse în turneele celor mai bune montări ale teatrelor profesioniste din localitățile apropiate, și nici nu sînt prea des vizitate de teatrele bucureștene.

c. Colectivele participante la festivalul clujean au simțit prețuirea de care se bucură, căldura cu care au fost înțimpinate în această parte a țării. Este demn de toată lauda faptul că șase teatre bucureștene s-au aflat, în același timp, la Cluj-Napoca. Dar, fără a pune

vreo clipă la indoială necesitatea festivalului itinerant, este necesar să arătăm că publicul de pe meleagurile transilvănene are nevoie de o prezență mai activă a celor mai importante teatre din țară. Examinînd datele existente, vedem, de pildă, că localități ca Ploiești, Pitești, Rîmnicu Vilcea, Buzău, sînt suprasaturate de spectacole ale colectivelor din Capitală, în vreme ce localități mai îndepărtate sînt rar vizitate. E mare nevoie de turnee de prestigiu dincolo de Carpați, în buna tradiție a teatrului românesc. Este momentul să se organizeze microstagioni de felul celor inițiate de Teatrul de Comedie, în Valea Jiului, sau de Teatrul Mic, la Tirgu Mureș.

d. Prefațarea de către critici a spectacolelor prezentate în festivalul clujean, discuțiile cu publicul au fost inițiative demne de toată lauda, prilejuind dialoguri pline de substanță, între realizatorii spectacolelor și beneficiarul direct, spectatorul. Cel mai adesea, depășindu-se caracterul protocolar, eliminîndu-se indiferența sau apatia, s-a dialogat fertil și competent. Cu atât mai sărac a apărut colocviul final „Teatrul contemporan și publicul său”, desfășurat în cercul restrîns al aceluiași specialiști, care se întîlnesc îndeobște și la alte colocvii, împărtășindu-și aceleași idei, cu care s-au cam deprins reciproc. Așa cum festivalul clujean trebuie să tindă să-și limpezească țelurile, colocviul clujean trebuie să dobîndească o personalitate proprie, distinctă. Acest lucru e posibil dacă se includ printre participanți cei a căror opinie contează în primul rînd spectatorii.

Virgil MUNTEANU

Focșani

Zilele teatrului pentru copii

12 - 14 martie

Organizată de Comitetul de cultură și educație socialistă al județului Vrancea, în colaborare cu A.T.M., reuniunea focșăneană a avut cel puțin două scopuri precise. Primul — de a stabili un prim contact, „specializat”, între autorii actului de spectacol destinat *celor mai*

tinere generații (formulă consacrată și de federația internațională de resort — ASSITEJ). Aceasta, pornindu-se de la premisa că cei în cauză — chiar atunci cînd au fost implicați, într-o formă sau alta, în alte manifestări teatrale de anvergură națională — au avut un statut incert, in-

trind în competiție cu categoriile deseori străine specificului activității lor. Nu este firesc, de pildă, ca la un festival cum este cel de la Piatra Neamț (al „spectacolelor pentru copii și tineret”, formulă hibridă, cum s-a mai remarcat), să concureze pentru aceeași premii *Tyl Ulen-spiegel* (Teatrul „Țândărică”), montare deschisă mai ales înțelegerii adulților, și *Aventurile lui Gulliver* (Teatrul pentru copii și tineret din Iași), un spectacol de care tinărul, adultul în general, este prea puțin interesat. După cum, în cazul festivalurilor teatrelor de păpuși, nu este normal ca, să zicem, *Frumoasele pastuni electrice* (Teatrul „Țândărică”), aproape de neînțeles pentru copii, să se înscrie alături de „elefanței”, „căprițe”, „zmeușori” și alte „boroboațe”.

Este vorba, deci, despre o delimitare a speciei. Odată precizați termenii discuției, vom înțelege mai ușor și cel de-al doilea scop — de natură intructivă programatică — al manifestării de la Focșani. Aceasta a intenționat să fie un preludiu și un test al posibilităților de a organiza periodic, în capitala vrinceană, un festival al spectacolelor pentru copii, care ar prelua o parte dintre sarcinile (numeroase) înscrise pe agenda Festivalului de la Piatra Neamț.

S-a dovedit că acest viitor festival este nu numai posibil, ci și necesar. Posibil — mai ales datorită solicitudinii gazdelor (care beneficiază și de existența unui admirabil lăcaș de teatru — sala „Pastia”) și dorinței exprimate de toți participanții, de a se reîntâlni într-un cadru mai larg și mai riguros organizat. Necesari — pentru că, așa cum s-a subliniat și în cadrul simpozionului (cu tema „Teatrul pentru copii și îndatoririle sale actuale”) (ținut cu acest prilej, grija față de teatrul celor mai tinere generații devine tot mai mult o condiție *sine qua non* a salvagărdării viitorului acestei arte.

Această primă „prospecție” nu este, poate, cea mai reprezentativă pentru condiția și valorile actuale ale teatrului pentru copii. O participare mai amplă și mai echilibrată în raport cu harta teatrală a țării, o selecție valorică mai severă (cerințe pe care festivalul, odată instituționalizat, le va îndeplini cu siguranță) ne vor îngădui, la viitoarele întâlniri, o imagine mai clară și mai completă. Deocamdată, impresiile au fost relativ modeste.

Căci dacă *Ningra și Aligru* de Nina Cassian (la Teatrul „Țândărică”, în regia Margaretei Niculescu și scenografia Ellei Conovici) rămâne același spectacol încântător, în ciuda faptului că de la premieră au trecut mai bine de zece ani (și ce mult înseamnă zece ani în viața unui spectacol pentru copii !); dacă Brîndușa Zaița-Silvestru (Teatrul „Țândărică”) în

recitalul său intitulat *Putul* (care doar prin prima parte, o dramatizare a povestirii omonime a lui I. Al. Brătescu-Voinești, își justifică titlul) face o demonstrație sensibilă și spirituală a performanțelor la care poate ajunge arta păpușărească; dacă „*Și cu Daniela zece* de Victor Tulbure (Teatrul „Ion Creangă”, regia Andrei Brădeanu), deși — din cauza unor condiții mai mult sau mai puțin obiective — nu ne-a fost prezentat la adevărata sa temperatură artistică, oferă o imagine elocventă a talentului actriței Daniela Anencov; dacă, în fine, *Povestirile lui Hakim* de Norberto Avila (Teatrul de animație „Licurici” din Bacău, regia, Radu Popovici, scenografia, Irina Borovski), în ciuda unor lungimi, are haz și fantezie; dacă, prin urmare, avem aceste motive, mai mari sau mai mici, de satisfacție, au fost la Focșani și spectacole mai puțin inspirate, cărora le lipsea concepția, dacă nu cumva puteau lipsi, ele însele, din programul manifestării.

Aș reproșa lipsa de acuratețe spectacolului *Cine-i oare Făt-Frumos?* de Iuliu Rațiu (Teatrul pentru copii și tineret din Iași, regia și scenografia, Constantin Brehnescu), în care prea multele și deseori gratuite efecte regizorale, înghesuite într-un spațiu scenic strîmt și nefuncțional, suprasolicita un text în fond simplu (chiar simplist, uneori). Cu totul neinspirat, diletant (în înțelesul rău al cuvîntului) a apărut *Cocoselul neascultător* de Ion Lucian (Teatrul „Victor Ion Popa” din Bîrlad, regia, Titorel Pătrașcu, scenografia, Giony Popovici), un spectacol trist — nu în intenție! — și cenușiu, cu o vervă chinuită. Un alt spectacol, prezentat de artiștii amatori ai formației de teatru de păpuși a Casei corpului didactic din Focșani, cu piesa *O rază de soare* de Al. T. Popescu, a demonstrat și năzuințele, dar și limitele practicării acestui gen, astăzi, în condițiile teatrului neprofesionist.

Participanții la simpozion, în luările lor de cuvînt (Ion Lucian — care a și prezidat lucrările, Valentin Silvestru, Emil Mandric, Margareta Niculescu, Calistrat Costin, Brîndușa Zaița-Silvestru, Constantin Brehnescu, Vasile Mălinescu, C. Apostolescu, Eugenia Stoica, Ludmila Patlanjoglu, Stelian Vasilescu, Margareta Bărbuță) au emis opinii și considerații dintre cele mai pertinente. Remarcăm consensul lor în a sublinia „starea de urgență”, în ceea ce privește exigența cu care este conceput și comentat (la toate nivelurile) acest gen de spectacol. Practica viitoarelor ediții ale reuniunii de la Focșani ne va convinge (sau nu), dacă această exigență a fost reclamată doar în teorie.

Dinu KIVU